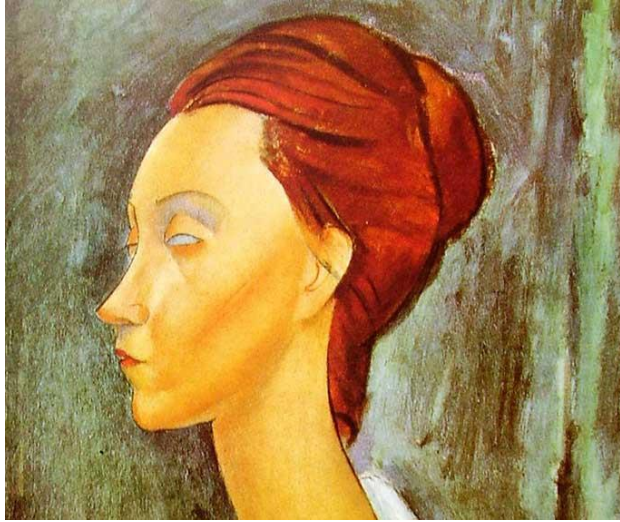

Εκπαιδευτική Τηλεόραση: ένας αναστοχασμός

Γιούλη Χρονοπούλου,
Νοέμβριος 2017

Η Εκπαιδευτική Τηλεόραση έγινε 40 ετών

- Μια ηλικία ακμής, ωραιότητας και ωριμότητας
- Αλλά και μια ηλικία απολογισμού

-
- Έρθε η ώρα να κοιταχθεί στον καθρέφτη και να αναλογιστεί τη διαδρομή της, τη ζωή της
 - Από τα πρώτα βήματα μέχρι την ωριμότητα
 - Να κάνει μια στάση για να ρίξει μια ματιά στο παρελθόν, να αναλογιστεί...

-
- Να δει τα συν και τα πλην, τα σωστά και τα λάθη, τις επιτυχίες και τις αποτυχίες.

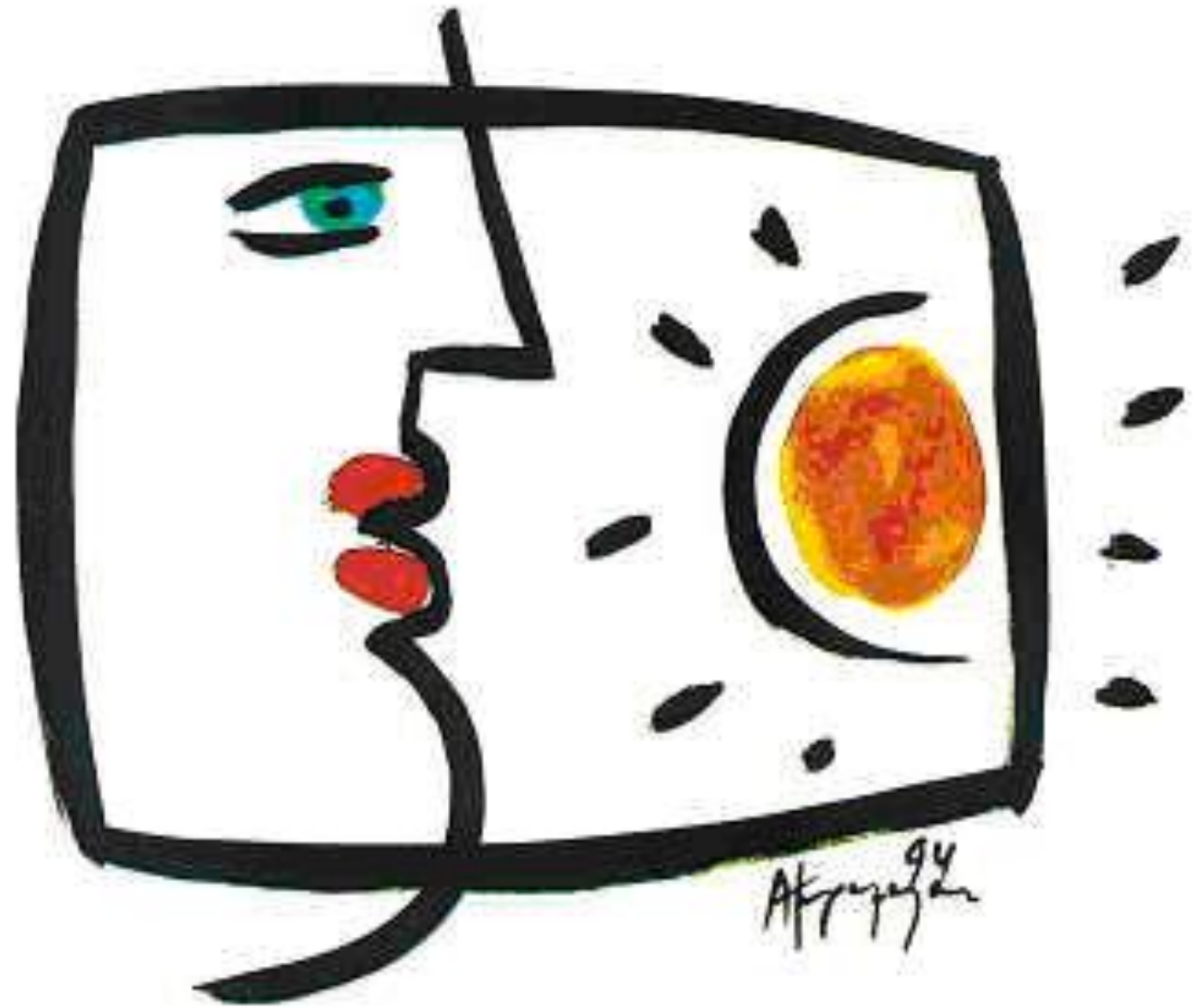
-
- Να θυμηθεί:
 - τα πρώτα δειλά βήματα (με εξωτερική βοήθεια)
 - το στήσιμο στα πόδια της με τις πρώτες φτωχές και με ίδια μέσα παραγωγές
 - την ενηλικίωση, την ανεξαρτησία με το δικό της πορτοφόλι (ύπαρξη προϋπολογισμού), την κήρυξη διαγωνισμών, τις σοβαρές παραγωγές και άλλες πρωτοβουλίες.

- Να αναλογιστεί:
- τη σχέση με τους κηδεμόνες της (;), την ΕΡΤ και το Υπουργείο Παιδείας
- τη σύμπλευση και τις δυσκολίες

- Το δώρο των γενεθλίων της (το πορτρέτο της) στα 25 της χρόνια από έναν θαυμαστή της, τον ζωγράφο Ανδρέα Καραμπέλα.

η άλλη τηλεόραση...

- Την κατοπινή μεταστέγασή της
- Από την ΕΡΤ στο Υπουργείο Παιδείας (είχαν προηγηθεί και εσωτερικές μετακινήσεις).

Η συνάντησή
μας

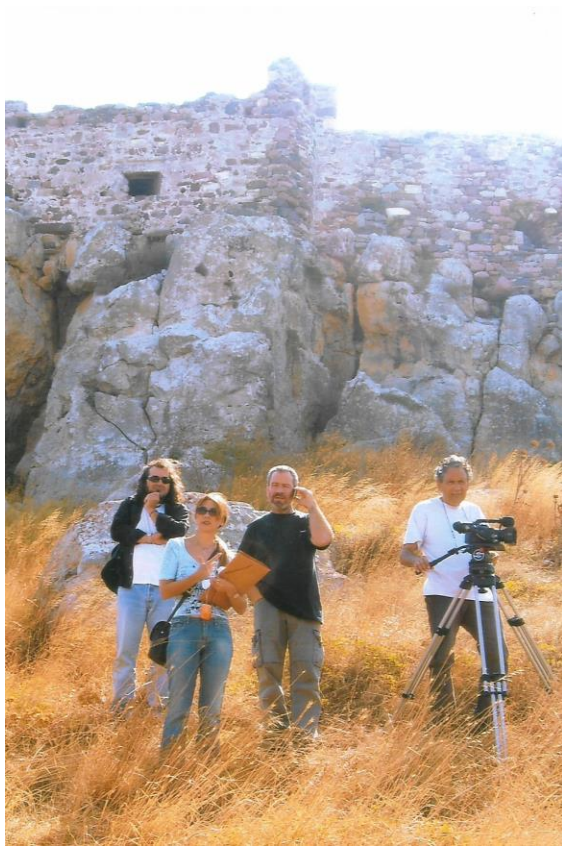
Το προσωπικό βίωμα (2007-2011)

- Η Εκπαιδευτική Τηλεόραση μου πρόσφερε πολλά:
- μια σημαντική εμπειρία
- ευκαιρία για δημιουργία
- γνωριμία με τα οπτικοακουστικά μέσα, με τον κινηματογράφο, με τους ανθρώπους του
- επιμόρφωση σχετικά με αυτά
- οργανική εμπλοκή
- μια νέα πτυχή, μια νέα ματιά στην εκπαίδευση
- μια δυνατότητα να την υπηρετήσω από άλλο δρόμο
- μια άλλη σχέση με τους εκπαιδευτικούς
- κλπ.

Γύρισμα στο Κάστρο της Μυτιλήνης για την ταινία «Θεόφιλος –
Κκάσιαλος»

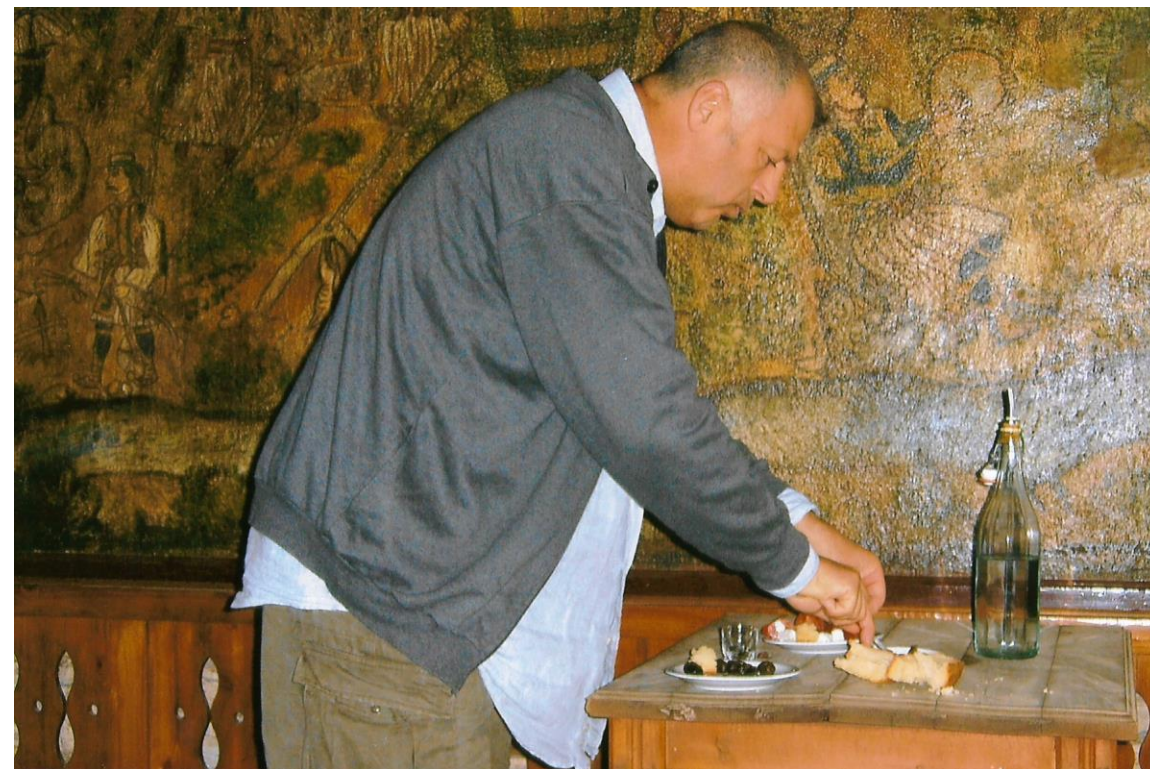
Γύρισμα στο Πλωμάρι για την ίδια ταινία

Στο Πήλιο για τον «Θεόφιλο» – Όλο το συνεργείο επί ποδός

Στον φούρνο Βελέντζα
για τον Θεόφιλο

Ο σκηνογράφος της ταινίας επί το έργον

Τσαγκαράδικο στημένο σ' ένα χυτήριο («Θεόφιλος - Κκάσιαλος»)

Οι πίνακες του «Κκάσιαλου» έχουν αναπαραχθεί για τις ανάγκες της ταινίας

Στο Μουσείο Θεόφιλου στη Μυτιλήνη

Θεόφιλος

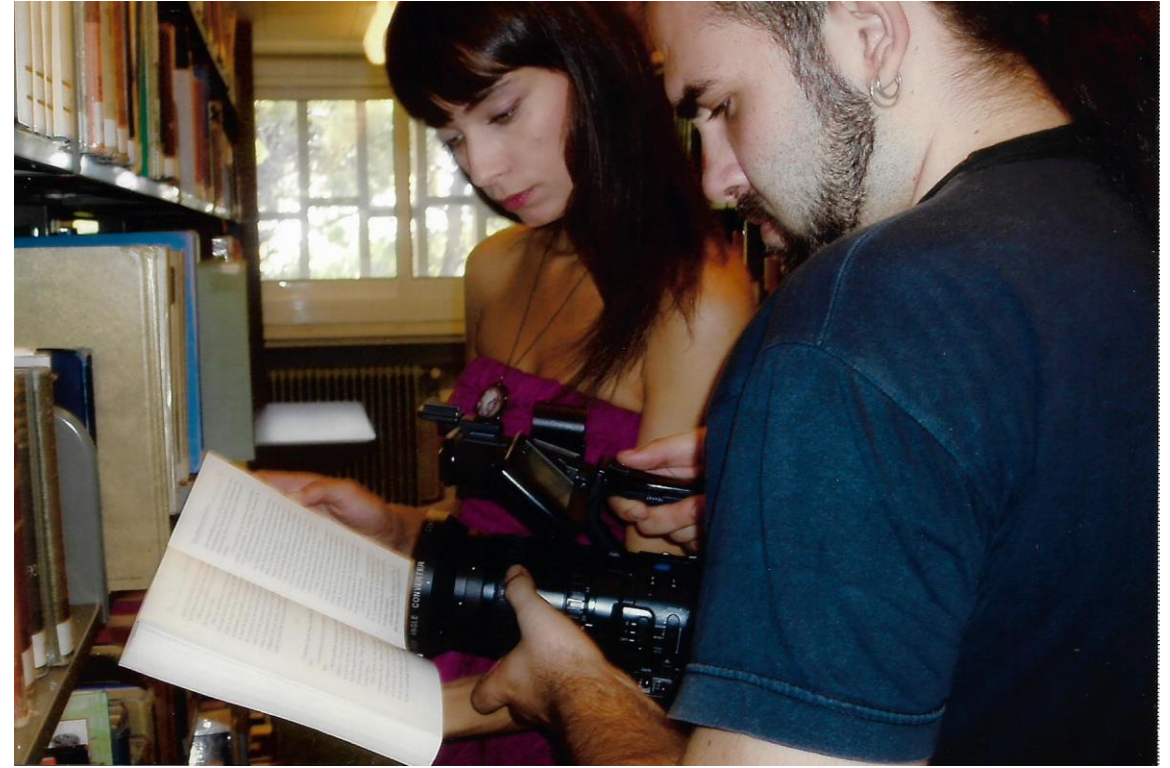
Κκάσιαλος

Ο γιος του ζωγράφου Κκάσιαλου βοηθά στα γυρίσματα

Γυρίσματα για την ταινία «Τσέχωφ»

Γυρίσματα για την ταινία «Τσέχωφ»

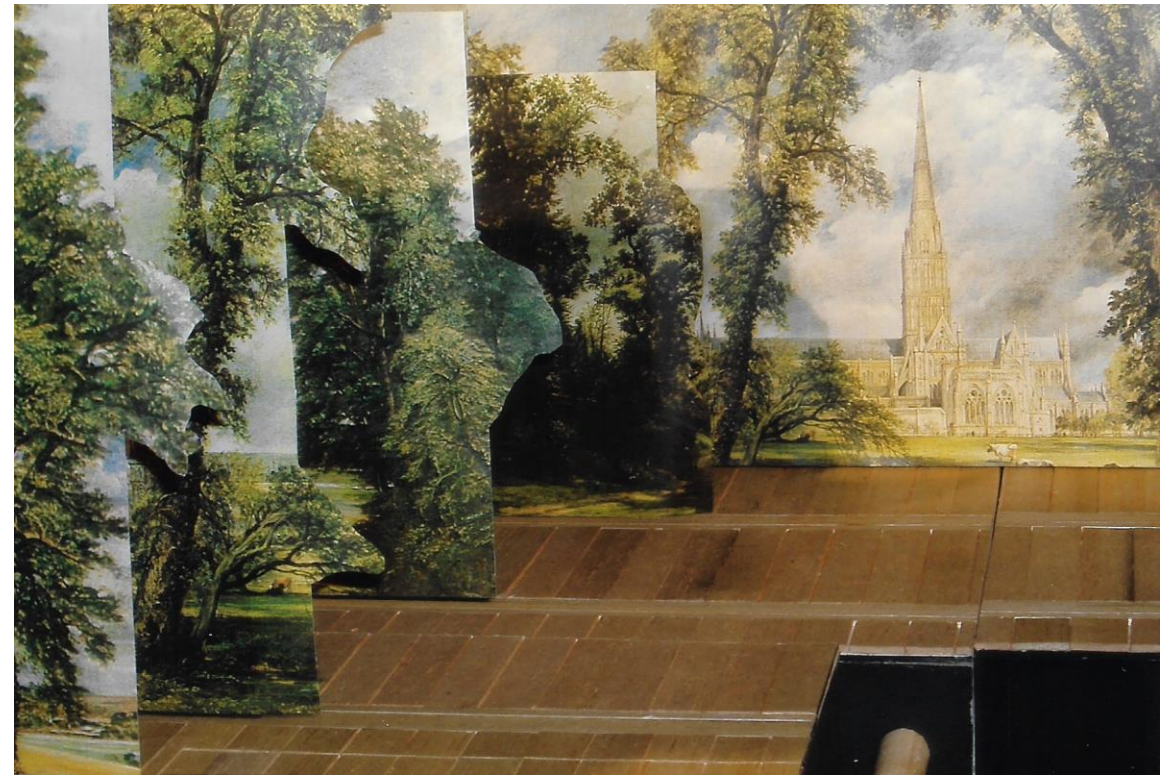
Γυρίσματα για την ταινία «Τσέχωφ»

АНТОН
ЧЕХОВ

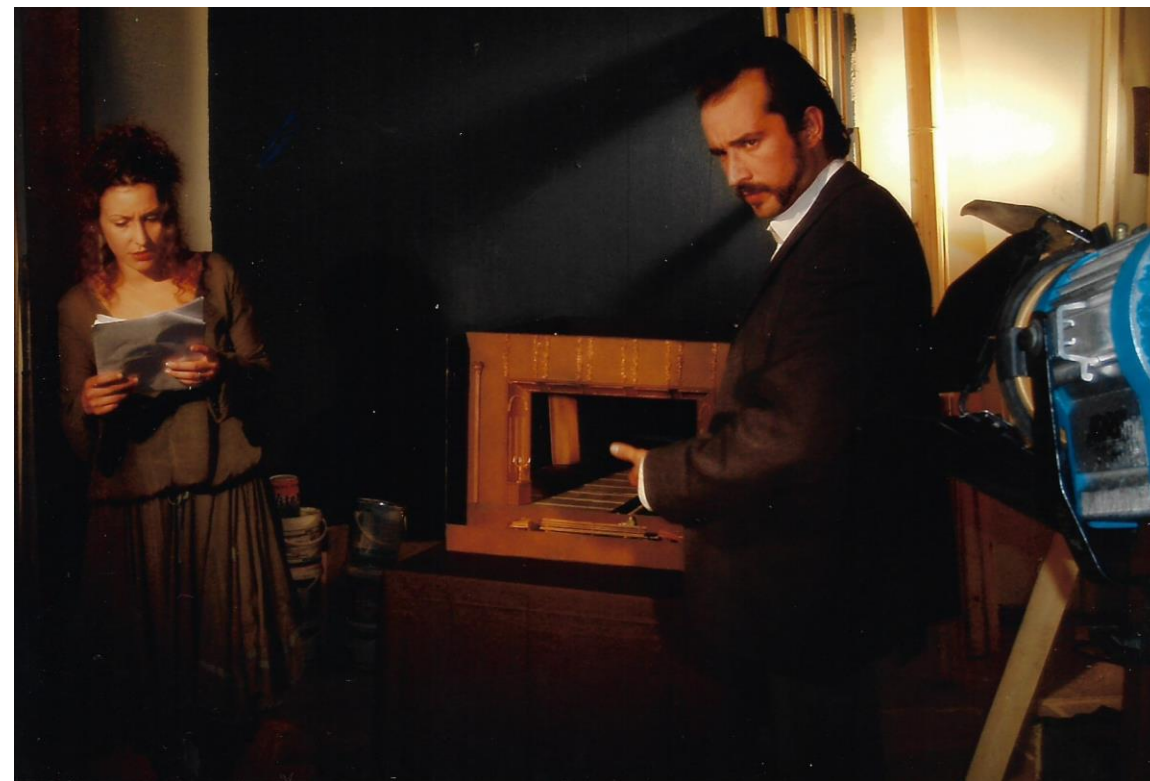

150
2014

Παρουσίαση της ταινίας στο Ρωσικό Πολιτιστικό Κέντρο για τα 150 χρόνια Τσέχωφ

Μακέτες για τη σκηνή του 18^{ου} αιώνα για τις ανάγκες της ταινίας
«Σίλερ»

Προετοιμασία για την ταινία «Σίλερ»

Γύρισμα με μαθητές για την ταινία «Σίλερ»

Προετοιμασία και γυρίσματα για την ταινία «Σαίξπηρ»

Γυρίσματα για την ταινία «Σαίξπηρ»

Γυρίσματα για την ταινία «Ξένοι στην ίδια πόλη» για τη διαπολιτισμική εκπαίδευση

Με μαθητές και καθηγητές του διαπολιτισμικού σχολείου (στα
γυρίσματα)

Γυρίσματα στο μάθημα του διαπολιτισμικού σχολείου

Γυρίσματα για την ταινία «Ευμενίδες: Η άρνηση της βίας»

«Ευμενίδες: Η άρνηση της βίας»

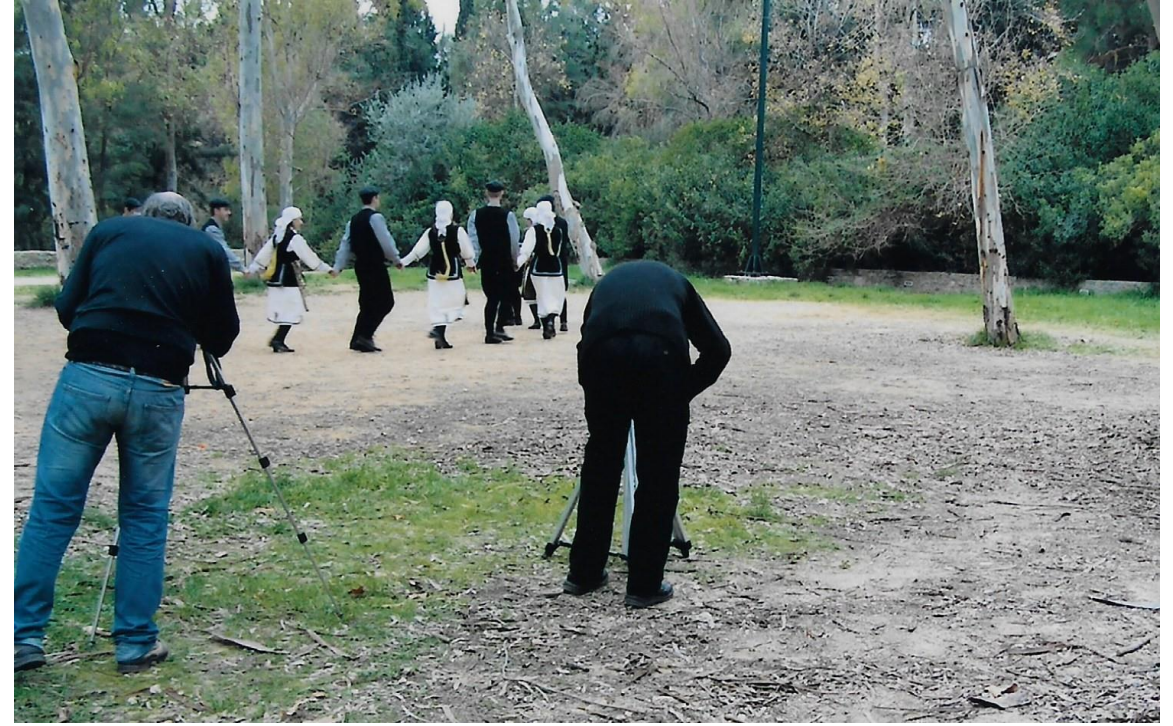
«Ευμενίδες: Η άρνηση της βίας»

«Ευμενίδες: Η άρνηση της βίας»

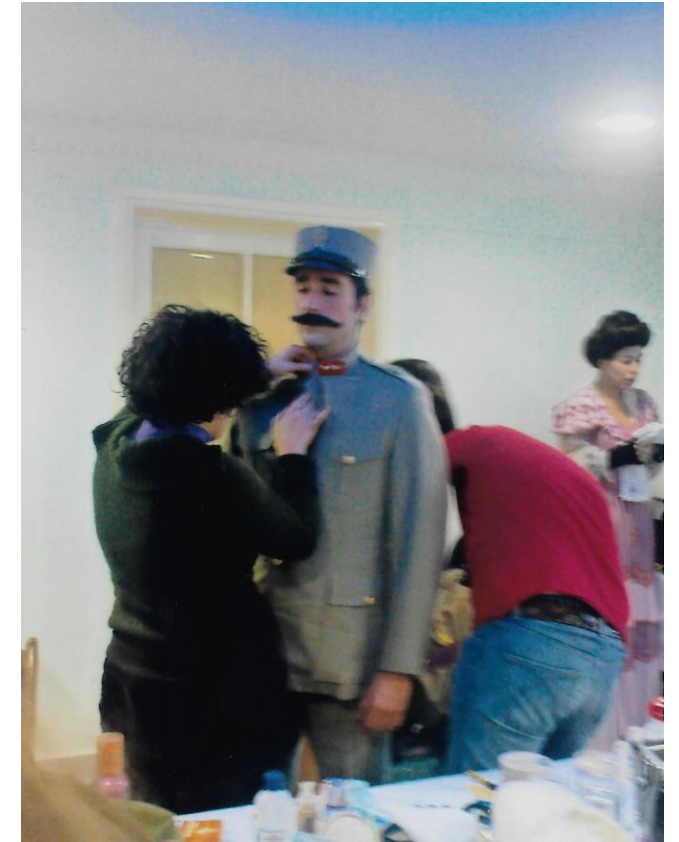
Γυρίσματα για το
«Schoolwave στο Μέγαρο»

Γυρίσματα για παραδοσιακούς χορούς

Γυρίσματα για παραδοσιακούς χορούς

Γυρίσματα για την ταινία «Παύλος Μελάς»

Προετοιμασία για την ταινία «Αρχαίων ήχων άρμοσις»

«Αρχαίων ήχων άρμοσις»

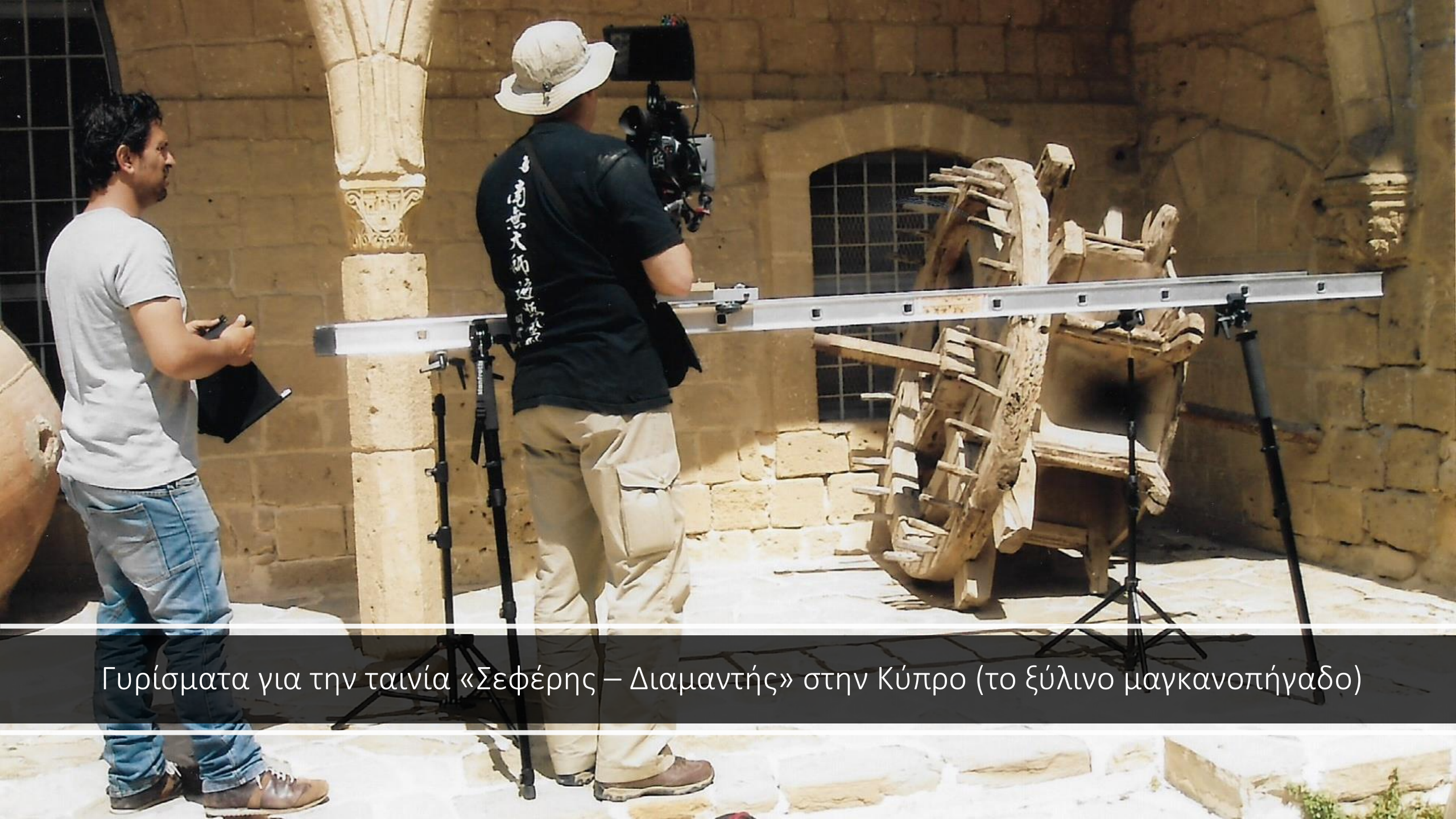
«Περιπέτειες στο πάρκο» (Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση)

«Περιπέτειες στο πάρκο»

«Οδύσσεια στο διαδίκτυο»

Γυρίσματα για την ταινία «Σεφέρης – Διαμαντής» στην Κύπρο (το ξύλινο μαγκανοπήγαδο)

Και η κουκουβάγια στο ανοιχτάρι του Άγιου Μάμα

Γυρίσματα για την ταινία «Σεφέρης – Διαμαντής» στην Κύπρο

Γυρίσματα για την ταινία «Σεφέρης – Διαμαντής» στην Κύπρο

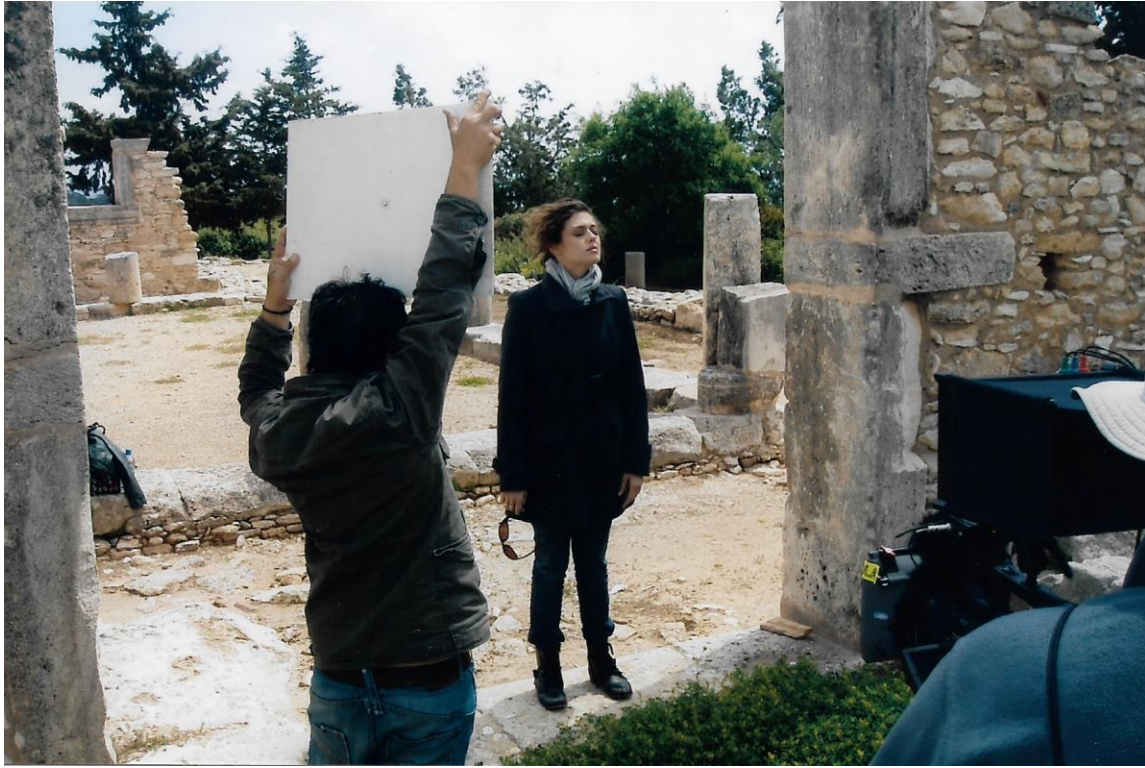
«Σεφέρης – Διαμαντής» Κύπρος

Στο εργαστήριο του ζωγράφου Διαμαντή στο Παγκύπριο Γυμνάσιο

Προετοιμασία για γυρίσματα της
ταινίας «Σεφέρης – Διαμαντής»

«Σεφέρης – Διαμαντής» στην Κύπρο

«Σεφέρης – Διαμαντής» στην Κύπρο

Γύρισμα για την ίδια ταινία στον ΗΣΑΠ

Και πάλι για «Σεφέρη – Διαμαντή»

Γύρισμα στο σπίτι του Σεφέρη

Στο περίπτερο της Εκπαιδευτικής Τηλεόρασης στο φεστιβάλ
Κινηματογράφου Ολυμπίας σε διαδοχικές χρονιές

Καταγράφοντας
δραστηριότητες του φεστιβάλ

Επιμορφώνοντας εκπαιδευτικούς
για την αξιοποίηση των ταινιών

Η προσφορά στην εκπαίδευση

- Φυσικά, η Εκπαιδευτική Τηλεόραση δεν πρόφερε μόνο στους ανθρώπους που την υπηρέτησαν και την αγάπησαν.
- Πρόσφερε στην εκπαίδευση:
- ένα σημαντικό εργαλείο διδασκαλίας και μάθησης (που μπορεί να διανοίξει δυνατότητες, να καταστήσει πιο ελκυστική αλλά και πιο αποτελεσματική την εκπαιδευτική διαδικασία).
- συμβολή στον οπτικό εγγραμματισμό: ικανότητα επεξεργασίας - ανάλυσης – αξιολόγησης των μέσων (απαραίτητο ιδίως σήμερα).

Η εκπαιδευτική ταινία

- Ποικίλοι τρόποι αξιοποίησης της εκπαιδευτικής ταινίας (ανάλογα και με μαθησιακές ανάγκες και διδακτικούς στόχους):
- Πριν, κατά τη διάρκεια ή μετά τη νέα ύλη
- Προβολή ολόκληρης της ταινίας ή καίριων αποσπασμάτων
- Ενιαία ή διακεκομμένη προβολή
- Με φύλλα εργασίας και παρακολούθησης ή χωρίς
- Στο πλαίσιο του αναλυτικού προγράμματος ή ευρύτερα
- Αυτοτελώς ή από κοινού με άλλες πηγές
- Με διαβάθμιση στη στόχευση από: ερωτήσεις, εργασίες μέχρι δραστηριότητες, πρόκληση ειδικών, αφιερώματα

Η εκπαιδευτική ταινία

- Δυνατότητες για προσέλκυση, προσαύξηση της αφομοιωτικής ικανότητας, βελτίωση αποτελεσματικότητας στη μετάδοση της γνώσης, ενίσχυση στη συγκράτηση της πληροφορίας
- Ευκαιρία για: Δημιουργία – Έκφραση – Συμμετοχή (ποικίλες δραστηριότητες – ομάδες εργασίας - ενδεχομένως παραγωγή μαθητικού οπτικοακουστικού υλικού)

Η εκπαιδευτική ταινία

- Ως πηγή πληροφοριών
- Ως οπτικό συμπλήρωμα της διδασκαλίας
- Για ευαισθητοποίηση, παρακίνηση
- Για εκπαίδευση σε συγκεκριμένες δεξιότητες;
- Στην έναρξη του μαθήματος ως έναυσμα, στο τέλος ως αποκορύφωση ή ανακεφαλαίωση, στη διάρκεια ως ενίσχυση.

-
- Στην πορεία της Εκπαιδευτικής Τηλεόρασης υπήρξαν στιγμές λάμψης και εντυπωσιακής και ποιοτικής παραγωγικότητας.
 - Υπήρξε επίσης επιμόρφωση των μελών της στην παραγωγή εκπαιδευτικής ταινίας (που έχει διαφορετικές απαιτήσεις και στόχους από τις άλλες παραγωγές).

Από την ταινία «Χαλκός και Φωτιά»

Επιπλέον υπήρξαν:

Διαγωνισμοί για
μαθητικές
δημιουργίες

Επιμορφώσεις
εκπαιδευτικών

Παρουσιάσεις σε
συνέδρια και
ημερίδες

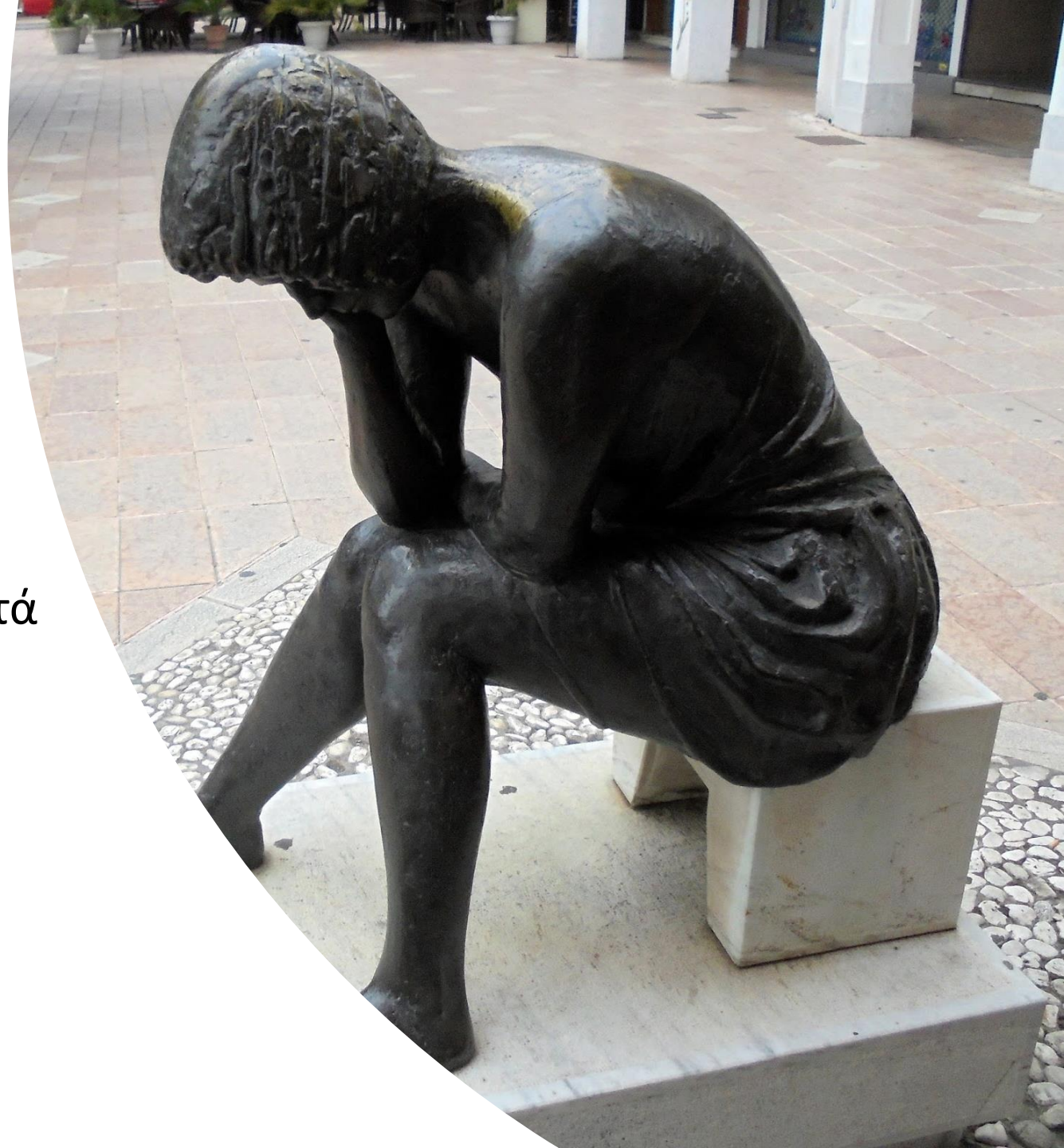

Όλα καλά, λοιπόν;

Πρόκειται για έναν θετικό
απολογισμό;

Μια σύσκεψη με τον εαυτό

-
- Όχι, ακριβώς.
 - Η εκπαιδευτική τηλεόραση, παρά τη μεγάλη προσφορά της, παρά τη δουλειά των ανθρώπων που την υπηρετούσαν κατά καιρούς, παρέμεινε μια μάλλον περιθωριακή υπόθεση.
 - Δεν κατάφερε να γίνει οργανικό στοιχείο της σχολικής τάξης, σπάνια αξιοποιήθηκε σ' αυτήν, παρότι θα είχε πολλά να συνεισφέρει.

- Δεν σφράγισε το ελληνικό σχολείο (που ήταν η κύρια αποστολή της)
- Παρέμεινε ένα σχετικά άγνωστο κομμάτι της ελληνικής εκπαίδευσης.
- Δεν άρκεσαν οι στιγμές λάμψης για να γίνει η διαφορά στη διάχυση, στην κατάκτηση του οπτικού γραμματισμού.

Εντέλει

Ίσως η έλλειψη υποδομών των
σχολείων

Ίσως η έλλειψη εξοικείωσης των
εκπαιδευτικών

Ίσως η έλλειψη συγχρονισμού

Ίσως η έλλειψη κεντρικού
σχεδιασμού

Αναζήτηση
αιτιών

Πιο συγκεκριμένα—
Περαιτέρω διερωτήσεις

Ίσως δεν ταίριαξαν οι χρόνοι: Όταν η ΕΤ έκανε παραγωγές έλειπε η υποδομή από τα σχολεία και η εξοικείωση από τους εκπαιδευτικούς.

Κατ' ειρωνείαν, σήμερα συμβαίνει μάλλον το αντίστροφο, αφού, ενώ στο θέμα αυτό τα σχολεία και οι εκπαιδευτικοί έχουν εξελιχθεί, η ΕΤ δεν κάνει πια παραγωγές.

Σχετικά με την
έλλειψη
συγχρονισμού

Η Εκπαιδευτική Τηλεόραση απολάμβανε μια μεγάλου βαθμού αυτονομία. Αποφάσιζε κατά κανόνα η ίδια η Υπηρεσία (λίγοι αποσπασμένοι εκπαιδευτικοί και μία Διευθύντρια) για το είδος, τα θέματα και τον αριθμό των παραγωγών της, για το περιεχόμενο και τη μορφή, συχνά ανάλογα με προσωπικές προτιμήσεις και εκτιμήσεις.

Δεν υπήρχε (παρά σπάνια) ούτε κάποια κεντρική κατεύθυνση για υλοποίηση εκπαιδευτικής πολιτικής (π.χ. από το Υπουργείο ή το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο ή σήμερα το ΙΕΠ) ούτε κάποια ανίχνευση αναγκών από τα κάτω, από τους εκπαιδευτικούς.

Δεν υπήρχε, δηλαδή, ένταξη σε έναν ευρύτερο σχεδιασμό ούτε για την παραγωγή ούτε για τη διάχυση.

Σχετικά με την
έλλειψη
κεντρικού
σχεδιασμού

Η έλλειψη κεντρικού σχεδιασμού μπορεί να έδινε έναν αέρα ανεξαρτησίας στην εν λόγω φιγούρα μας, όμως της στερούσε άλλα απαραίτητα στοιχεία, κυρίως τον συντονισμό με τις ανάγκες των εκπαιδευτικών, τη στοχευμένη και οργανωμένη παρέμβαση στα εκπαιδευτικά πράγματα. Εντέλει, την άφηνε στο περιθώριο.

Το γεγονός ότι τελούσε υπό τη σκέπη της ΕΡΤ και του Υπουργείου, που της προσέδιδαν κύρος και τεχνογνωσία, δεν την βοήθησε να αποτελέσει σφραγίδα για τα εκπαιδευτικά πράγματα.

Και ούτε αρκούσε για τη στήριξη και τη διάχυση η εκ των υστέρων έγκριση του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου για την καταλληλότητα των ταινιών.

Στηρίχθηκε περισσότερο στο τυχαίο, στη διάθεση κάποιων (λίγων) ανθρώπων.

Σχετικά με την
έλλειψη
κεντρικού
σχεδιασμού

Πρόκειται για τη βασική
της αποστολή, μολονότι
δεν υποτιμάται και η
λειτουργία της διά βίου
μάθησης.

Αρχικά τηλεόραση (δεν
λειτουργήσε
ουσιαστικά)

(Σήμερα διαδίκτυο:
ευκολότερη η
διαχείριση)

Αργότερα βίντεο
(διανομή DVD)
συνήθως μετά από
αίτημα (μικρής
έκτασης)

Σχετικά με τον
τρόπο (και τον
βαθμό)
διάχυσης στα
σχολεία

Ο συνήθως στενός
προϋπολογισμός

1

Η στήριξη σε μικρές
εταιρείες παραγωγής

2

Η κάποιες φορές
παρωχημένη
αισθητική

Και κάποια
ακόμη
ζητήματα:

802 εκπαιδευτικοί (Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας)

Δεν ικανοποιούνται κατά το πλείστον από τις ζώνες προβολής στην τηλεόραση (περιορισμένη, ακατάλληλες ώρες και για το σπίτι και για το σχολείο)

Για τη διαδικασία διανομής υλικού στα σχολεία μόνο το 8% δήλωσε ικανοποιημένο

Για τη χρήση μόνο το 20% δήλωσε ότι έχει κάνει χρήση στην τάξη (παρά το ότι μεγαλύτερο ποσοστό δήλωσε ότι υπήρχε υλικό στο σχολείο)

Θεωρούν ανεπαρκή την τεχνολογική υποδομή στα σχολεία.

Αξιολογούν θετικά το παραγόμενο υλικό

Αλλά, στην πλειοψηφία τους δεν ικανοποιούνται από την κάλυψη των θεμάτων.

Θεωρούν την ΕΤ «φορέα με κύρος, που εμπνέει εμπιστοσύνη»

Έρευνα Hellastat
2007, ποσοτική

Ένας (πικρός;) αναστοχασμός

- Μερικές φορές σκέφτεται κανείς ότι υπήρξε πολύς κόπος ακόμη και έξοδα χωρίς την αντίστοιχη ανταπόκριση. Και είναι κρίμα.
- Θα μπορούσε η ΕΤ να έχει πρακτικά προσφέρει πολύ περισσότερα στην καθημερινότητα του σχολείου.

Η εκπαιδευτική Τηλεόραση σήμερα

Εδώ και μια δεκαετία περίπου η Εκπαιδευτική Τηλεόραση προχώρησε στην ανάπτυξη των ψηφιακών μέσων.

Η ύπαρξη δικτυακού τόπου, όπου οι ταινίες είναι ανά πάσα στιγμή διαθέσιμες λύνει ένα σημαντικό πρόβλημα.

Από την άλλη, νιώθει κανείς την ανησυχία μήπως η σημερινή προσπάθεια χαθεί μέσα στην πληθώρα εκπαιδευτικού υλικού στο διαδίκτυο.

Στην ψηφιακή
εποχή

2007: βίντεο κατ'
απαίτηση μέσω
ΠΣΔ

2009: δικτυακός
τόπος

Ψηφιοποίηση
υλικού

Μεταδεδομένα

Διαδικτυακή
βιντεοθήκη

2010: πολυμεσική
πλατφόρμα,
κοινωνική
δικτύωση, μπλογκ

Τα τελευταία
χρόνια

Συγχρονισμός με το ευρωπαϊκό μοντέλο
(πολυπλατφορμική διάθεση)

Στα ευρωπαϊκά κράτη όλο και μεγαλύτερος αριθμός
πilotικών έργων προσανατολίζεται στην αξιοποίηση
οπτικοακουστικού υλικού στην τάξη.

Φωτόδεντρο

EduTubePlus (ευρωπαϊκή ψηφιακή βιντεοθήκη για
αξιοποίηση βίντεο-κλιπ «υψηλής πυκνότητας» στη σχολική
τάξη)

Αποθετήρια Εξ αποστάσεως Εκπαίδευση

Σήμερα

Σήμερα

- Ο λόγος δίνεται περισσότερο στους χρήστες.
- Διαγωνισμοί: κίνητρο δημιουργίας
- Πλατφόρμες διάθεσης υλικού
- Νέα μαθησιακά περιβάλλοντα
- Βάρος στην ενεργητική συμμετοχή
- Πλούσιες αλληλεπιδραστικές μαθησιακές εμπειρίες.

Η Εκπαιδευτική Τηλεόραση με νέα εμφάνιση

- Σήμερα, λοιπόν, η νέα ακόμη κυρία μας προσαρμόζεται στην (ψηφιακή) εποχή της, εκμοντερνίζεται.
- Η νέα της εμφάνιση αρέσει στους νεότερους, ενεργοποιεί το μαθητικό κοινό.
- Στοχεύει στη μαθητική δημιουργία, τη διάχυση υλικού μέσα από πλατφόρμες, αλλά (κατά βάση) δεν παράγει πια, δεν δημιουργεί η ίδια.
- Σήμερα, πάντως, είναι περισσότερο συνδεδεμένη με την εκπαίδευση (με τις επιμορφώσεις των εκπαιδευτικών και τους διαγωνισμούς).

-
- Αναρωτιέται κανείς αν πράγματι θα είχε μεγαλύτερη αξία η παραγωγή σήμερα που οι συνθήκες στα σχολεία έχουν βελτιωθεί. Ίσως να είναι κι έτσι.
 - Από την άλλη, πλέον υπάρχει τόσο υλικό στο διαδίκτυο, ιδίως για τις θετικές επιστήμες, που ακόμη κι αν δεν είναι απολύτως εξειδικευμένο και εκπαιδευτικά στοχευμένο, σίγουρα μπορεί να αξιοποιηθεί στην τάξη. Υπ' αυτή την έννοια, ίσως ο ρόλος της να είναι πράγματι αυτός.

Η Εκπαιδευτική Τηλεόραση σήμερα και αύριο

- Ίσως να αλλάξει και το όνομά της, (θα μπορούσε να λέγεται Οπτικοακουστική Παιδεία;), αφού το πεδίο διευρύνεται
- Ένα είδος διορθωτικής επέμβασης...
- Ή ίσως το κρατήσει για ιστορικούς λόγους (και στην Ευρώπη πάντως φαίνεται πως ο όρος ατονεί σταδιακά).

-
- Η Εκπαιδευτική Τηλεόραση, πιο «νοικοκυρεμένη», οργανωμένη και αφοσιωμένη στα νέα καθήκοντα, βαδίζει κατά κάποιον τρόπο προς έναν επαγγελματικό αναπροσανατολισμό.

Η Εκπαιδευτική Τηλεόραση έγινε 40 χρόνων

- Μια ηλικία για προγραμματισμό, για αναπροσδιορισμό.
- Σίγουρα όχι για συνταξιοδότηση
- Είναι η ώρα να κοιτάξει μπροστά, στο μέλλον.

- Το βέβαιο είναι πως έχει πολλά ακόμα να προσφέρει και θα εξακολουθούμε να πορευόμαστε μαζί της.
- Πιο μοντέρνα και εκσυγχρονισμένη
- Είναι έτοιμη να οδηγήσει δυναμικά το όχημα του μέλλοντος.

Ευχές για άλλα 40
χρόνια
δημιουργικής ζωής!!!

Ευχαριστώ!

